

МЕТА, ОЗНАЧЕНА ШЕВЧЕНКОМ

Оглядаючи шлях, перейдений шевченкознавством у Київському національному університеті, зауважуєш його продуктивність і новаторство. В опублікованій 2004 року колективній монографії "Шевченкознавство у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка" (автори: Л. М. Задорожна, Г. Ф. Семенюк, С. К. Росовецький, Я. В. Вільна, С. В. Задорожна, В. І. Гнатенко). вперше в наукових дослідженнях нашого університету здійснено фаховий коментар історико-літературних, порівняльних, теоретико-літературних, мовознавчих, мистецтвознавчих, психолого-педагогічних, історіософських, фольклористичних і філософських досліджень у галузі наукового шевченкознавства – від прижиттєвого, розпочинаючи 1860 роком й до 2003 року включно. Дотримуючись хронологічної і тематичної спрямованості, новітні вчені університету показали, що ці дослідження університетських науковців розбудовували літературознавчу критику, галузь вітчизняного мовознавства, теорію літератури, історію, філософську думку в Україні.

Увесь попередній етап у розвитку шевченкознавчих студій в Київському університеті годі переоцінити: адже саме завдяки цим студіям у ХІХ ст. українська література і літературознавство, позбавлені в Російській імперії можливості самодостатнього розвитку, саме засобами шевченкознавства цю можливість, цю якість утверджували і розвивали.

У багатьох аспектах напрям і якість шевченкознавчих спостережень учених Київського університету задавали тон шевченкознавчим дослідженням в Україні: це стосується і низки аспектів у галузі літературознавства, компаративістики, мовознавства, філософії, психології тощо. Саме в університеті з'являються перспективні дослідження над творчістю Т. Шевченка в галузі слов'янознавства, вірменознавства, китаїстики, корейської мови та ін.; годі переоцінити унікальність досліджень над творами великого поета й у сфері вивчення фонетики української мови, і таких прикладів можна наводити безліч.

Безперечно, новий імпульс здобуває наукове шевченкознавство в Київському національному університеті завдяки створенню 1961 року на філологічному факультеті університету кабінету шевченкознавства, що, 1989 р. реорганізований у науково-дослідний центр, акумулював не лише наукові дослідження вчених університету, але й праці шевченкознавців України та за її межами.

Завдяки ученим університету в 1960, 1961 та 1962 роках відбулися три наукових експедицій шевченківськими місцями: 1960 – Київська та

Черкаська обл.; 1961 – Кам'янець-Подільська, Тернопільська, Волинська, Чернігівська і Полтавська області; 1962 – Ленінград, Москва, Волгоград, Астрахань, Новопетровське укріплення, Мангішлак.

Із 1959 року в університеті проводяться шевченківські наукові сесії: саме вони дали імпульс до виникнення наукових шевченківських конференцій, які з 1999 року, тобто з року створення кафедри історії української літератури і шевченкознавства, набувають статусу щорічних. Ці конференції сьогодні стимулюють зацікавлення проблемами шевченкознавства для вчених усієї України.

Матеріали щорічних наукових шевченківських конференцій публікуються у щорічних випусках "Шевченкознавчих студій"; нині це – планове видання для Інституту філології.

Сьогодні Інститут філології стоїть перед наступним етапом розбудови галузі шевченкознавства в Київському університеті. Ця розбудова галузі шевченкознавства та ускладнення наукового пошуку в цій галузі потребують планового, системного підходу до провадження цих студій. Завдання системного забезпечення розбудови галузі шевченкознавства на новому рівні покликаний забезпечувати Центр шевченкознавства, над створенням якого зараз наполегливо працює Інститут філології та ректорат Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Гадаємо, шевченкознавчі студії цього Центру визначатимуть якісні моделі нового слова про Тараса Шевченка в нову, XXI добу нашого життя.